

Η Ελπίδα σε Κρίση

Κουλτούρα και Τέχνη στην εποχή της παγκοσμιοποίησης

Ο Ζωγράφος και συγγραφέας Γιώργος Μιχελακάκης (φωτό: Γιάννης Δραμιτινός)

Γιώργος Βασιλακόπουλος

«Μόνο ένα υποκείμενο που περιλαμβάνει όλα τα ατομικά υποκείμενα είναι ικανό να αγκαλιάσει την κοινωνία ως σύνολο»
Durkheim

Στα χρόνια που θα ακολουθήσουν θα γράψει τα ποιήματα της συλλογής «Η ανάληψη των Λαβάρων», που τη θεωρεί μια σειρά από σημειώσεις. Είναι μια προσπάθεια να ξαναβρεί το ρυθμό μιας φυσιολογικής αναπνοής. Εδώ πέρα, ενώ κάθετα ακόμα επάνω σε ερείπια ο Γ. Β. σπκώνει το κεφάλι και ατενίζει το μέλλον.

χιενίζω τα δέντρα του ρημαγμένου κήπου με το αύριο τραυλίζοντας λησιμονημένους ήχους
τριγύρω η ανάληψη των λαβάρων 1789 1917

κομμένες παλάμες στις παλάμες μου οι παλάμες σου
τα τελευταία βρέφη του απείρου αγάπες
γι' αυτό δεν έφυγες ποτέ
(όσοι αγαπούν δεν φεύγουν, πού να πάνε;)

όταν το ποτέ έφτασε
με τα κουδούνια
και τους αμνούς της Ιστορίας να αναγγέλλουν
το σβήσιμο της φωτιάς
το στέρεμα του νερού
το σταμάτημα του ανέμου το σκόρπισμα της γης
και το παιδί να λάμπει σαν στόμα δίχως πρόσωπο

Την ποίηση αυτής της συλλογής του Γ. Β., θα μπορούσε να τη δει κανείς και ως μια απολογητική της φιλοσοφικής του περιπλάνησης στους λόγους και τις αιτίες που κινούν τον κόσμο. Το υποκείμενο κομμένο στα δύο, με επουλωμένη την πληγή του διχασμού μεταξύ ποίησης και φιλοσοφίας, έχει «αποδεχτεί» αναγκαστικά αυτή τη διάσταση της ύπαρξης, μεταξύ δημόσιου – ιδιωτικού. Η φιλοσοφική περιπλάνηση θα αιτιολογήσει τον διχασμό, ως μια αναπόφευκτη κατάσταση της ήπιας της συνάθροισης. Και θα καλλιεργήσει την πεποίθηση ότι η σωτηρία βρίσκεται, στην προσπάθεια να προβλεφθεί το μέλλον μέσα από όλη τη σοφία που έχει αποκομισθεί και τις ήπιες που έχουν συμβεί.

έφυγαν οι μέρες του οράματος ήρθαν οι νύχτες του οράματος
θα λουστώ στο νερό του Θαλή πριν την αντίμωσή μας
θα καώ στην φωτιά του Ηράκλειτου πριν τα φιλιά μας
δηλαδή θα γυμνωθώ

να δεις ατόφιους απογόνους
όπως έρχονται
με το σύμπαν για μεμβράνη στα τύμπα
να της αγάπης
είναι ανοιχτές οι παλάμες σου
σαν τον σταυρό πριν την ανάσταση
ξεχύνονται στα τέσσερα σημεία τους με οδηγό τον πόνο
άφησε το παιδί να βγάλει τα καρφιά και να τυλίξει το σεντόνι
είμαι έτοιμος

Το 2003 σε μια συγκέντρωση στο πανεπιστήμιο με θέμα την ποίηση, ο Γ. Β. θα δώσει την ερμηνεία της δικής του ποιητικής φωνής, περιγράφοντας το γενετικό ιστορικό πλαίσιο, μέσα στο οποίο αυτή η ποίηση εμφανίστηκε και λειτούργησε. Θα ξεκαθαρίσει από την αρχή, ότι η ποίησή του, πηγάζει από την ταξική παράδοση, η οποία αποτελεί τον ένα πόλο της μεταναστευτικής εμπειρίας, σε αντίθεση με τον άλλο κύριο πόλο που είναι η εθνική παράδοση.

Διευκρινίζει ότι η ταξική παράδοση της ελληνοαυστραλιανής αριστεράς, εμπειρείχε την αλληλεγγύη για τους καταπιεσμένους, συμπεριλαμβανομένων των αυτοχθόνων περιθωριοποιημένων κατοίκων, και τη διεκδίκηση της ισοτιμίας στη βάση της εργασίας, σε αντίθεση με την εθνική παράδοση της Αυστραλίας, η οποία διαχώριζε τους ανθρώπους σε ανώτερες και κατώτερες εθνικές ομάδες και καλλιέργησε την αντίληψη της προσωρινότητας των μεταναστών καθώς και την υπακοή στην Βρετανική κυριαρχία, νομιμοποιώντας κατ' αυτόν τον τρόπο την κλοπή της γης.

Εν συνέχεια την εμπειρία της ένταξης και συμμετοχής στις τάξεις της αριστεράς, τη δίνει με μια φιλοσοφική περιγραφή, όπου το υποκείμενο ως κοινωνός στο πρόγραμμα αλληλεγγύης (project of solidarity), εγκαταλείπει τα ατομικιστικά του χαρακτηριστικά και αγκαλιάζει τα γενικά χαρακτηριστικά του είδους, που περιστρέφονται γύρω από την έννοια της αλληλεγγύης.

Όμως με την κατάρρευση του προγράμματος της αλληλεγγύης, το υποκείμενο θα νοιώσει τον εαυτό του να υπαναχωρεί από ό,τι προφανώς είχε κατακτήσει και τον κόσμο της μερικότητας να τον περικυκλώνει. Η «ερωτική» γέυση της αλληλεγγύας ύπαρξης και εν συνεχεία

η καταστροφή του πολιτικού πλαισίου υποστήριξής της, θα αποτελέσουν το έδαφος όπου θα αναπτυχθεί η ποίηση του Βασιλακόπουλου, μια ποίηση πόνου για την οπισθοχώρηση, αλλά και ως ελπίδα ενσωματωμένη μέσα στον ποιητικό Λόγο (σώμα). Γράφει:

“From my perspective poetry tries to preserve the memory of the future by sustaining itself in a world that has forgotten what mostly belongs to it, namely solidarity as the opening to being. Poetry remembers for the world by simultaneously accepting the fact that the world doesn't remember. This in essence means that poetry has to articulate the future, which poetry cannot make happen. This kind of articulation is achieved not by creating in language but by creating language itself. If solidarity is the opening to the world as a project, language is the essence of such a project. Making the world recognise its source of creation is nothing more than making language embrace solidarity as what creates language. However, as I noted above, this recognition must be accompanied by the realisation of the impossibility of such creation. Poetry is both powerful and powerless. Consequently what poetry does is pull language back from the world. It makes words detach themselves from the word's narcissism in order to literally fall into the darkness of the sounds words make when they fall. These sounds express the fact that language recognises its source of meaning without at the same time the source being able to recreate language. The retreating of solidarity then is the retreating of language itself. In such creative act though language becomes wordless, and the world becomes wordless. Here we have the space in which poetry creates its vision about the poeticity of poetry: the longing of the poet is to be able, ultimately, to whisper stuttering, possibly in the manner we say goodbye to a deeply loved one, a few words that express the implosion of self – awareness, away from the illusion of confessionalism, or objectivism.

”Η συνέχεια την άλλη Παρασκευή

Η «ερωτική» γέυση της αλληλεγγύας ύπαρξης και εν συνεχεία η καταστροφή του πολιτικού πλαισίου υποστήριξής της, θα αποτελέσουν το έδαφος όπου θα αναπτυχθεί η ποίηση του Βασιλακόπουλου, μια ποίηση πόνου για την οπισθοχώρηση, αλλά και ως ελπίδα ενσωματωμένη μέσα στον ποιητικό Λόγο.